

Pension er et spørgsmål om forbrug nu eller senere

For en gennemsnitsdansker vil årene som pensionist i dag svare til omkring en tredjedel af det samlede voksenliv – cirka 20 år. Det er derfor en god idé at tænke på pension en gang imellem. Det naturlige spørgsmål, der melder sig, er: Sparer jeg nok op?

»Desværre kan spørgsmålet ikke besvares lige så enkelt, som det kan stilles. Det væsentlige er, om du kan gøre de ting, du ønsker, og om du har en holdbar økonomi hele vejen – også når du bliver 90 eller 100,« siger ATP's chefanalytiker Michael Jørgensen og tilføjer, »man bør ind imellem tænke på pension igennem hele livet, men uden at det dominerer. Det handler om at få enderne til at mødes, når du engang bliver pensionist. Dine tanker om pension vil ændre sig efterhånden, som du bliver ældre. De skal tage deres afsæt der, hvor du er i livet,« mener Michael Jørgensen.

I det følgende giver Michael Jørgensen en række råd og anbefalinger i forhold til, hvor den enkelte befinder sig i livet.

Ung og i færd med at stifte familie

'Den første krone er altid den vigtigste', og derfor er det vigtigt at komme tidligt i gang med at spare op til pension.

Alle lønmodtagere og alle, der modtager overførselsindkomster, indbetaler til ATP. Kun selvstændige gør ikke.

For 9 ud af 10 er indbetalinger til arbejdsmarkedspension desuden en naturlig del af de løn- og arbejdsvilkår, der er aftalt via overenskomsterne. Arbejdsmarkedspensioner er standardiserede ordninger, der sammen med folkepension og ATP typisk kan give en god pensionsdækning, så man som ung er godt med.

Tjek, at du er dækket af en pensionsordning, og husk at tjekke, at den også rummer dækning ved invaliditet og død. Det kan du gøre på pensionsportalen www.PensionsInfo.dk.

De færreste vil have behov for at gøre andet, end at sikre at de er dækket, på det tidspunkt, hvor der typisk i forvejen er stort pres på økonomien.

Hvis du ikke er dækket af en pensionsordning via dit arbejde, og du ikke tror, du får en ordning i nær fremtid, bør du overveje at spare op til pension på egen hånd. Du kan fx. tage udgangspunkt i de indbetalinger til pension, som andre med et tilsvarende uddannelses- og indtægtsniveau har. Men også vigtigt: du bør overveje at tegne en livsforsikring, så du og din familie er dækket, hvis ulykken skulle være ude. ▶

► Når du er midaldrende

Se som midaldrende lønmodtager på dine pensionsordninger og sammenlign den forventede pension med de indtægter og udgifter, du har nu. Husk at regne folkepensionen med – mange glemmer den, eller de er ikke klar over, hvor meget den betyder. Rigtig mange bliver overraskede, fordi afstanden ser meget stor ud. Der er hjælp at hente på pensionsportalen www.PensionsInfo.dk.

Det er måske nu, du har brug og mulighed for at lave nogle valg med henblik på at gøre dine vilkår som ældre bedre.

Du kan spare mere op til pension og på den måde forøge dine indtægter som ældre. Men du kan også satse på at nedbringe din gæld – for rigtig mange er det en mindst lige så god idé som at øge pensionsopsparingen.

Pointen er den samme: Når du sparer op til pension eller nedbringer gæld, holder du lidt igen på forbruget nu. Det kommer dig til gode senere, hvor dine vilkår vil være tilsvarende bedre, end de ellers ville have været. Hvis du derimod alene sigter på at have størst mulige forbrugsmuligheder her og nu, kan det blive dyrt senere.

Du kan også forberede dig på et lidt længere arbejdsliv. En lidt senere pensionering er faktisk en ganske effektiv vej til en større pension. Læg en plan. Pension handler om at få enderne til at mødes.

Pensionen lurende i horisonten

Når du kommer til den sidste del af din

indsats på arbejdsmarkedet, skal du tjekke, at din plan stadig holder. Tænk over hvordan du gerne vil have, at dit liv som ældre former sig. Mange tænker på rejser og store enkeltstående begivenheder, når de tænker på pensionslivet, men lad dig ikke snyde. Det er hverdagen, der tæller, og det er hverdagene, der er flest af. Hverdagen skal hænge sammen økonomisk såvel som socialt.

Du kan stadig vælge at øge din pensionsopsparing, men hvis sigtet er at ændre afgørende på dine pensionsvilkår, er det dyrt nu, og det er ved at være absolut sidste udkald.

Ældre med pensionen i syne

Som ældre på arbejdsmarkedet kan du ikke ændre afgørende på dine pensionsvilkår ved at spare mere op.

Hvornår vil du på pension? Din vigtigste mulighed for at bedre din økonomiske situation som pensionist er faktisk din pensionsalder. Hvis du bliver ved lidt længere, kan det have ganske stor betydning for din pension. Du kan også strække pensionen ved fx at arbejde lidt ved siden af i dine første år som pensionist og gemme noget af din pension til senere.

Som ung eller ældre pensionist

Vi lever længe i Danmark, og over halvdelen af dem, der fylder 65 i år, vil også nå at fylde 85 år.

Hverdagen skal hænge sammen hele vejen. Derfor er det vigtigt, at din plan for pensionslivet tager hensyn til det lange liv og ikke kun sigter på at give dig

gode vilkår som ung pensionist.

For mange mennesker er en justering af økonomien en vigtig del af kabalen, når de går på pension. Nogle ting sker helt af sig selv – fx når udgifter falder bort – mens andre ting kræver planlægning. Hvis du fx ejer din egen bolig, har du måske mulighed for at omlægge lån og få en lavere boligudgift.

Når livet tager små og store drejninger

Det typiske livsløb følger en række faser, men de fleste vil også opleve større eller mindre bump på vejen.

Det har stor betydning for dine pensionsvilkår, at du har et nogenlunde stabilt opsparingsforløb arbejdslivet igennem. Det betyder ikke, at du skal ligge vågen om natten og bekymre dig, hvis du har mindre perioder helt uden eller med mindre pensionsindbetalinger. Det er det store billede, der tæller.

Det er anderledes, når det gælder store livsbegivenheder som fx langvarig ledighed, langvarige ophold uden for landets grænser, skilsmisse og nyt parforhold. Her er det vigtigt, at du har overblik over pensionerne, og du kan have anledning til særlige overvejelser og måske endda konkret rådgivning.

Du kan se en samlet opgørelse over dine egne pensionsrettigheder og indregne folkepensionen på www.PensionsInfo.dk. En oversigt fra PensionsInfo er altid et godt sted at starte, når du lægger din plan. Og du kan få viden og gode råd om pension på www.pensionforalle.dk. ►

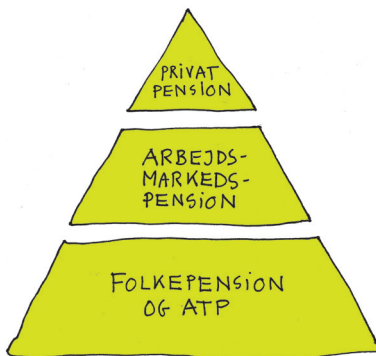
Pensionssystemets ABC

Pensionssystemets opgave er at sikre det økonomiske levestandard i pensionstilværelsen.

Pensionssystemet er en kompliceret helhed, der kan betragtes som en pyramide med tre forskellige lag. Første og nederste lag udgøres af folkepension og ATP, andet lag af arbejdsmarkedsordninger og tjenestemandspension, mens det tredje lag udgøres af private ordninger.

Pensionssystemet er komplekst og afspejler de rigtig mange hver for sig vigtige hensyn, der skal håndteres samtidig. Det kan være hensynet til sociale forhold, uddannelse, arbejdsmarkeds-karriere, indtægt, formueforhold, civilstand, køn, etnisk baggrund mv., og de mange delelementer har da heller ikke samme rolle og betydning.

Staten tager sig af at sikre alle en

grundlæggende pension i det nederste lag. Det sker via den offentlige folkepension, særlige sociale ydelser og særlige skatteregler for ældre og via den selvstændige pensionsordning ATP.

Arbejdsmarkedets parter tager sig af det midterste lag med at sikre en vis balance mellem indtægten før og efter pensionering for brede grupper. Det sker via de overenskomstaftalte arbejdsmarkedsordninger.

Endelig kan den enkelte oveni tage højde for særlige individuelle behov eller kompensere for manglen af en arbejdsmarkedsordning ved at tegne en individuel privat ordning.

Pensionssystemets delelementer udtrykker på den måde en opdeling af den samlede pensionsopgave mellem stat, arbejdsmarked og individ. Elementernes vægt i det samlede pensionsbillede varierer betydeligt på tværs af befolkningen afhængig af sociale forhold, køn, civilstand, alder og geografi. Fx har folkepensionen langt større betydning for personer med lav indkomst end for personer med høj, den vejer langt tungere for kvinder end for mænd, den har større betydning for gamle end for unge pensionister, og den fylder langt mere i det samlede billede i Holeby end i Hørsholm.